

Complexnummer: 521408

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Hondsdonk

Aantal complexonderdelen	Monumentnummers van complexonderdelen
15	521409, 521410, 521411, 521412, 521413, 521414, 521415, 521416, 521417, 521418, 521419, 521420, 521421, 521422, 521423

Woonplaats	Gemeente	Provincie
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

Locatie van het hoofdoject

Chaamseweg 34, 4858 RK te Ulvenhout AC

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex (Chaamseweg 34 te Ulvenhout): Historische buitenplaats HONDSDONK

Gaaf bewaarde buitenplaats als kern van en overgaand in het gelijknamige landgoed, bestaande uit HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), VAZEN BIJ OPRIT (3), VAZEN VOOR HET HUIS (4), VAAS OP SOKKEL OP GRASVELD VOOR HET HOOFDGEBOUW (5), DUIVENTIL (6), URN (7), TWEE URNEN (8), BOERDERIJ ANNEX KOETSHUIS (9), DIENSTWONING (10), ORNAMENTELE BOERDERIJ IN PARKAANLEG (11), SCHUUR BIJ ORNAMENTELE BOERDERIJ (12), BAKHUISJE (13), BOERDERIJ MET SCHUUR (14), VOORMALIGE BOSWACHERSWONING (15). De geschiedenis van de historische buitenplaats Hondsdonk is traceerbaar tot in 1364 wanneer bij een acte van boedelscheiding de hoeve "die Honsdonc" voor het eerst wordt vermeld. Archeologische sporen van deze hoeve zijn in de aanleg nog herkenbaar en liggen ongeveer 500 meter ten zuiden van het huidige hoofdgebouw. Het huidige complex is in grote trekken in de 18de en 19de eeuw tot stand gekomen. Een der oudste onderdelen van het complex is het restant van de in de eerste helft van de 17de eeuw gebouwde hoeve, die in circa 1796 onder meer als keuken (oorspronkelijk de woonkamer van de hoeve) gedeeltelijk werd opgenomen in het toen gebouwde huidige hoofdgebouw van de buitenplaats. De kaart van Hondsdonk uit 1750 laat de situering van de hoeve binnen de toenmalige aanleg zien. Deze kaart maakt duidelijk, dat de huidige formele dwarsas en de hoofdas van de aanleg toen reeds bestonden en met bomen waren beplant. Ook de omtrek van de aanleg, alsmede de percelering van de inrichting was toen deels aanwezig, waaruit de gevolgtrekking gemaakt kan worden dat er in deze tijd reeds sprake was van een niet onbelangrijk complex. De transformatie van dit complex tot buitenplaats, die min of meer gelijk op ging

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met de transformatie van de aangrenzende goederen Valkenberg en Lugtenburg tot buitenplaats, vond plaats vanaf circa het laatste kwart van de 18de eeuw volgens toenmalige opvattingen over landontginning als veredeling van het landschap. Evenals de genoemde aangrenzende buitenplaatsen is de aanleg van Hondsdonk uitdrukking van het Nederlandse cultuurhistorische gedachtegoed uit de tweede helft van de 18de eeuw waarbij ontginning en exploitatie van woeste grond en de gangbare tuin- en landschapsarchitectuur als ontwerpprincipes hand in hand gingen. Eind 18de eeuw werd de buitenplaats aangekocht door L.W.P. baron van der Borch (1738-1820). Hoewel beroepsmilitair toonde hij grote belangstelling voor het buitenleven. Zijn oudere broer had in 1776 het huis Verwolde (Laren, Gelderland) laten bouwen, zijn schoonouders, de Famars, bewoonden de buitenplaats Den Aalhorst bij Dalfsen en zijn jongste broer was in het bezit gekomen van de aan Hondsdonk grenzende buitenplaats Valkenberg. Reeds kort na de aankoop (1777) liet hij tal van werken uitvoeren, zoals herstel van wegen, verbetering van ontwatering, ontginning van heide en aanplant van bossen. Bij afwezigheid, wanneer het regiment waarvan hij dienstdoende kolonel was niet in Breda garnizoen hield, liet hij het opzicht over aan zijn pachter, die de bestaande hoeve Hondsdonk (met aangebouwde herenkamer) bewoonde. Later na 1787 verliet hij de Staatse dienst en toen zal het plan tot aanbouw van het huis (1795-1796) vaste vorm hebben aangenomen evenals de gedachte er zich blijvend te vestigen. Op de kaart van Hondsdonk uit 1803 zijn de veranderingen waarneembaar die na 1777 tot stand zijn gekomen. Opvallende vernieuwingen zijn zowel de verdere ontwikkeling van het formele stelsel van lanen alsmede de invulling ervan deels met slingerbossen. Laatstgenoemde delen van de aanleg in vroege landschapsstijl (gedeeltelijk bewaard) tonen overigens grote overeenkomst met het werk van de landschapsarchitect Posth, die in 1795 op Verwolde een nieuw ontwerp voor het park had gemaakt. Van 1820 tot 1836 was Mr. A.P.R.C. baron van der Borch (1766-1836) eigenaar. Hij bleef echter op Verwolde wonen. Hij liet zijn jongste zoon Mr. Willem Francois Emile (1802-1849) al snel het beheer over Hondsdonk en de aangrenzende en eveneens hem toebehorende buitenplaats Lugtenburg voeren, daarmee tevens handelend naar de daartoe uitgesproken wens van zijn erf-oom Lucas Willem Philip van der Borch. Hij had in 1829 de buitenplaats verhuurd aan Otto Jan Herbert graaf van Limburg Stirum. In de jaren ervoor woonde de weduwe van zijn oom er nog. In 1842 verliet van Limburg Stirum de buitenplaats en betrok Mr. Willem Francois Emile baron van der Borch, sinds 1839 gehuwd met jonkvrouwe Henrica Paulina van der Heim (1804-1884) het huis. Vanaf 1843 werd begonnen met de uitvoering van de heraanleg van een groot deel van het park in landschapsstijl op basis van een bewaard gebleven ongesigneerd plan, dat op stilistische gronden aan Jan David Zocher jr. kan worden toegeschreven, alhoewel de familie-overlevering vermeldt, dat deze nieuwe parkaanleg, die geheel bewaard is gebleven, door het echtpaar Van der Borch-Van der Heim tot stand is gekomen. Zeker is wel dat later met name mevrouw Van der Borch-Van der Heim, in samenwerking met de tuinbaas Barend van Berkum een grote rol bij de realisering van deze plannen heeft gespeeld. Alhoewel de aanleg door onder meer het wegvallen van boomgroepen slijtageplekken vertoont, kan zij nog steeds een der fraaiste landschappelijke parken uit deze periode in ons land genoemd worden. In 1871 werd na boedelscheiding der nalatenschap van W.F.E. baron van der Borch zijn zoon Mr. Willem Henri Emile baron van der Borch (1848-1908) de nieuwe eigenaar van de helft van Hondsdonk. In 1874 verwierf hij de andere helft van de buitenplaats van zijn zuster Adèle, toen zij in het huwelijk trad met Frédéric Benjamin Alexandre Philippe baron Prisse. Evenals zijn ouders zette hij het beheer van ontginning, bosaanplant en verbetering van de aanleg voort. Dit beheer werd overgenomen door diens neef Mr. Willem Ludovicus Franciscus baron Prisse en later weer door diens zoon, de huidige eigenaar Mr. F.B.E. baron Prisse.

WAARDERING

Het complex van de historische buitenplaats HONDSDONK is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de gevarieerde historische gelaagdheid van het complex, het gevolg van de wijze waarop de opeenvolgende eigenaren veranderingen aanbrachten met respect voor hetgeen hun voorouders reeds tot stand hadden gebracht;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als zeldzaam en goed Brabants voorbeeld van het 18de eeuwse Nederlandse gedachtengoed, waarbij ontginning van land voor landbouw, veeteelt en bosexploitatie samenging met de intentie het landschap volgens toenmalige tuin-architectonische opvattingen over landschapsschoon te verfraaien;
- vanwege het classicistische hoofdgebouw met gaaf bewaard interieur waarin een vroeg 17de eeuwse hoeve deels in is geïncorporeerd;
- vanwege de collectie tuinsieraden uit circa 1800, die vermoedelijk deels voor de buitenplaats zijn gemaakt;
- vanwege de historische verwevenheid met het gelijknamige landgoed, niet alleen in economisch opzicht, maar tevens zichtbaar door de bewaard gebleven historische dienstwoningen;
- vanwege de gaaf bewaarde historische parkaanleg in landschapsstijl, een der fraaiste in ons land;
- vanwege de ornamentale boerderij, die als point de vue in het park de verwevenheid van het boerenbedrijf met de aanleg in landschapsstijl uitdrukt.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521409

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 december 2002
Kadaster deel/nr	82639/179

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ulvenhout	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			969

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 1, (Chaamseweg 34 te Ulvenhout): HOOFDGEBOUW (Huis Hondsdonk)

Bakstenen wir gekalkt hoofdgebouw (met zwarte voeting) op rechthoekige en rechthoekig uitgebouwde grondslag van twee verdiepingen deels onder twee met oud-Hollandse pannen gedekte afgeplatte schilddaken en aan de achterzijde onder plat dak. Het huis, dat in zijn huidige aanzien in grote trekken uit omstreeks 1796 dateert, vertoont nog bouwsporen van de hoeve uit de eerste helft van de 17de eeuw, die vermoedelijk niet lang na de ondergang van de oorspronkelijke hoeve tijdens het beleg van Breda in 1624-1625, op deze plaats werd opgericht. Het nieuwe rond 1796 door de toenmalige eigenaar Lucas W.P. baron van der Borch (1738-1820) gebouwde huis werd tegen de noordzijde van de oude hoeve opgetrokken en bestaat uit een breed in classicistische trant opgetrokken hoofdgebouw met centraal de driezijdig uitgebouwde oorspronkelijke entree met aan weerszijden twee venstertraveeën. Aan de rechterzijde van dit regelmatig opgezette voorhuis, waarin de - representatieve - woon- en slaapvertrekken zijn gesitueerd, is naar achteren een rechthoekige uitbouw van de oorspronkelijke hoeve zichtbaar, die bij de bouw in circa 1796 tot de kap van het voorhuis werd opgetrokken en eveneens met een schilddak is overkapt. De in de lengte van het nieuwe huis gerealiseerde vestibule (met oorspronkelijke gekleurde glas-in-lood vensters naar de hal), hal en het in het verlengde hiervan gelegen ruime trappenhuis met ornamentale Lodewijk XVI rondgaande trap werd tegen de noordelijke buitenmuur van de oude hoeve opgetrokken. De ten zuiden van de hal gesitueerde keuken (met stookplaats en schouw) is in feite het woonvertrek van de 17de eeuwse hoeve. De houtnerfschildering in eiken van de deuren beganegronds dateert uit de 19de eeuw. In de jaren '50 van de 19de eeuw, toen Henrica Paulina van der Borch geboren jonkvrouw van der Heim (1804-1884), weduwe van Mr. Willem Francois Emile baron van der Borch (1802-1849), het beheer voerde over Hondsdonk, werden enkele verbouwingen aan het huis verricht. De vensters op de verdieping aan de voorzijde en zijkanten van het voorhuis werden van de huidige siersmeedijzeren Franse balkons voorzien en boven de centraal gelegen in deze tijd met een overdekt bordes uitgebouwde entree werd een balkon in dezelfde trant aangebracht. De genoemde aanbouw aan de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rechterzijde (oorspronkelijk de rechterzijde van de oude hoeve) werd op de verdieping enkele meters naar voren getrokken. Deze aldus nieuw geschapen ruimte werd door de nog steeds aanwezige smeedijzeren pijlers gestut. De kroonlijst, die de voor- en zijgevels afsluit, werd van een balustrade voorzien (thans opgeslagen) en centraal op de nok van het dak werd het huidige van de aangrenzende buitenplaats Lugtenburg afkomstige klokkentorentje geplaatst. Beganegronds centraal in de driehoekige uitbouw een dubbele vierruits terrasdeur met enkelruits bovenlicht alsmede in de twee venstertraveeën aan weerszijden een vierruits venster. Op de verdieping in de uitbouw centraal een dubbele enkelruits balkondeur met enkelruits bovenlicht en in de zijgevels van de uitbouw een identiek venster als fenêtre à terre. De rechter gevel van het voorhuis vertoont beganegronds een dubbel zesruits terrasdeur en op de verdieping en aan de voorzijde van de verhoogde uitbouw en vierruits venster als fenêtre à terre. Genoemde vensters en deurpartijen zijn van persiennes voorzien. Aan de rechterzijde van de rechter gevel sluit de hoofdentree met op de verdieping een vierruits venster als fenêtre à terre het voorhuis af. Rechts van deze entree een zesruits schuifvenster met luiken en op de verdieping twee vierruits vensters (op de verdieping als fenêtres à terre) met winterluiken. De achtergevel vertoont een onregelmatige gevelindeling met deels empire- en deels 18de eeuwse meerruits vensters, gedeeltelijk met persiennes en winterluiken voorzien. Aan de achterzijde van het huis een door muurwerk omsloten binnenplaats, waarvan de achtermuur dienst doet als achtermuur van een in 1964 geplaatste kas. Laatstgenoemde kas is gezien zijn leeftijd voor de bescherming van ondergeschikte betekenis.

WAARDERING

Het HOOFDGEBOUW van de historische buitenplaats is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als gaaf bewaard voorbeeld van een classicistisch hoofdgebouw uit circa 1800 in historisch landelijke stijl als centrum van een historische parkaanleg;
- vanwege het gaaf bewaarde interieur;
- vanwege de wijze waarop een gedeelte van de voorloper van dit huis, een vroeg 17de eeuwse hoeve, in het huis is geïncorporeerd;
- vanwege de grote beeldbepalende en ensemble waarden;
- vanwege gaafheid en ouderdom.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521410

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 december 2002
Kadaster deel/nr 82871/65

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Ulvenhout AC Alphen-Chaam Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			1503
Chaam	G			1504
Chaam	G			1508
Chaam	G			1505
Chaam	G			1507
Chaam	G			1506
Chaam	E			1719
Chaam	G			746
Chaam	G			933
Chaam	G			751
Chaam	G			745
Chaam	G			954
Chaam	G			771
Chaam	E			45
Chaam	E			4547
Chaam	G			927
Chaam	G			968
Chaam	G			949
Chaam	E			41
Chaam	G			919
Chaam	G			931
Chaam	G			775
Chaam	E			2869
Chaam	G			965

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			713
Chaam	G			945
Chaam	G			804
Chaam	G			865
Chaam	G			800
Chaam	G			972
Chaam	G			941
Chaam	E			1720
Chaam	G			747
Chaam	E			10
Chaam	G			951
Chaam	E			1721
Chaam	G			934
Chaam	G			748
Chaam	G			969
Chaam	G			802
Chaam	G			920
Chaam	G			923
Chaam	G			744
Chaam	E			14
Chaam	G			921
Chaam	G			774
Chaam	G			925
Chaam	G			779
Chaam	G			922
Chaam	E			44
Chaam	G			724
Chaam	G			957
Chaam	G			932
Chaam	G			948
Chaam	E			15
Chaam	G			730
Chaam	G			950
Chaam	E			2870

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	E			22
Chaam	E			20
Chaam	G			720
Chaam	E			1676
Chaam	E			4549
Chaam	G			979
Chaam	E			12
Chaam	G			749
Chaam	G			974
Chaam	G			805
Chaam	G			711
Chaam	G			926
Chaam	G			770
Chaam	G			944
Chaam	G			712
Chaam	G			764
Chaam	G			924
Chaam	E			42
Chaam	G			964
Chaam	G			723
Chaam	G			942
Chaam	G			929
Chaam	E			13
Chaam	G			953
Chaam	E			23
Chaam	G			959
Chaam	E			21
Chaam	G			801
Chaam	G			940
Chaam	G			938
Chaam	E			1679
Chaam	E			8
Chaam	G			719
Chaam	G			722

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			731
Chaam	G			962
Chaam	G			776
Chaam	E			43
Chaam	G			729
Chaam	E			1677
Chaam	E			54
Chaam	E			47
Chaam	G			963
Chaam	G			955
Chaam	G			721
Chaam	G			936
Chaam	G			822
Chaam	G			714
Chaam	G			727
Chaam	G			778
Chaam	E			2865
Chaam	G			735
Chaam	G			935
Chaam	G			958
Chaam	G			978
Chaam	G			973
Chaam	G			980
Chaam	E			18
Chaam	G			956
Chaam	G			917
Chaam	G			952
Chaam	G			937
Chaam	G			946
Chaam	E			16
Chaam	G			971
Chaam	G			728
Chaam	G			930
Chaam	G			960

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			947
Chaam	G			777
Chaam	G			967
Chaam	G			718
Chaam	G			715
Chaam	G			939
Chaam	G			961
Chaam	G			803
Chaam	E			1681
Chaam	G			977
Chaam	E			55
Chaam	E			4061
Chaam	G			806
Chaam	E			17
Chaam	E			1680
Chaam	G			943
Chaam	G			734
Chaam	G			717
Chaam	E			1675
Chaam	G			773
Chaam	E			19
Chaam	G			928
Chaam	E			1684
Chaam	G			772
Chaam	G			750
Chaam	E			1683
Chaam	E			11
Chaam	G			970
Chaam	G			716
Chaam	E			1686

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Grootschalige parkaanleg in landschapsstijl, met delen in formeel aangelegde trant, harmonisch verweven met terreinen met een meer landgoedachtig karakter. Alhoewel in het terrein nog archeologische sporen te herkennen zijn van de oudste nederzetting op de buitenplaats - de 14de eeuwse hoeve ligt ongeveer 500 meter ten zuiden van het huidige hoofdgebouw - dateert de aanleg van de huidige buitenplaats in grote trekken uit de 18de en 19de eeuw. In deze aanleg zijn globaal vier lagen te onderkennen. In 1750 was de hoofd- en dwarsas reeds deels aanwezig, getuige de kaart van H.A. van Diepenbeek uit dat jaar. Ook de omtrek van de aanleg, alsmede de percelering van de huidige inrichting was toen deels aanwezig, waaruit de gevolgtrekking gemaakt kan worden, dat er toen reeds sprake was van een niet onbelangrijk complex. De transformatie van dit complex tot buitenplaats, die min of meer gelijk opging met de transformatie van de aangrenzende goederen Valkenberg en Lugtenburg tot buitenplaats, vond plaats na de aankoop van Hondsdonk door L.W.P. baron van der Borch (1738-1820) in 1777. De nieuwe eigenaar ging terstond na de aankoop woeste grond ontginnen, daarbij uitdrukking gevend aan het toenmalige Nederlandse gedachtengoed vanwaaruit het voornemen tot landontginning verweven was met de intentie dit land tegelijkertijd volgens de toenmalige tuin- en landschapsarchitectonische opvattingen te verfraaien. De veranderingen die van der Borch op Hondsdonk liet uitvoeren zijn waarneembaar op de kaart van Hondsdonk door A.B. van Steensel uit 1803. Bij deze veranderingen heeft van der Borch zeer waarschijnlijk invloed ondergaan van de vernieuwingen die op het familiegoed Verwolde ten uitvoer werden gebracht. In 1795 is op verzoek van Mr. A.P.R.C. baron van der Borch (sinds 1788 eigenaar) door de bekende architect J.P. Posth een nieuw ontwerp voor het park rondom Verwolde gemaakt, dat werd gerealiseerd. Opvallend kenmerk van de vernieuwingen van het park van Hondsdonk zijn de verdere uitwerking van het formele stelsel van lanen alsmede de gedeeltelijke invulling ervan met diverse partijen in landschapsstijl, die stilistisch overigens grote overeenkomsten vertonen met het werk van J.P. Posth. Het in circa 1795-1796 nieuw gebouwde classicistische hoofdgebouw, waarin de oude hoeve deels is opgenomen, werd deels iets ten opzichte van de positionering van deze hoeve in oostelijke richting verschoven, waardoor het hoofdgebouw meer op de genoemde hoofd- en dwarsas kwam te liggen. De hoofdas aan de voorzijde van het huis ging na 1843 voor het grootste deel verloren toen ter plaatse een grote parkweide in landschapsstijl werd aangelegd, maar het einde van de hoofdas aan deze zijde werd als zichtas bewaard (thans dichtgegroeid). Delen van de partijen in landschapsstijl in de trant van J.P. Posth zijn eveneens bewaard in het parkgedeelte aan de noordwestzijde van het huis. Overige gedeelten van het park behielden hun formele stijl, of werden in min of meer formele stijl aangelegd, zoals de ronde vijver voor het huis met ter weerszijden een kleine rechthoekige vijver, onderling door buizen verbonden. Ten noordwesten van het huis werd een boomgaard aangeplant en ten noorden hiervan een "Engels bossie" door tal van slingerpaden doorsneden. Ten noordoosten van het huis werd een broeierij aangelegd. Aan de zuidzijde van de buitenplaats werd een oorspronkelijk heideven vergroot tot een grootschalige romantische vijverpartij in landschapsstijl (nu rondom met Rhododendrons begroeid) waar aan de korte noordzijde een huis in pittoreske stijl werd gebouwd, in de nabijheid van een boerderij. Dit huis (evenals genoemde boerderij reeds vòòr 1840 afgebroken) werd door J.A. Knip geschilderd. Van 1820 tot 1836 was Mr. A.P.R.C. baron van der Borch (1766-1836) eigenaar. Hij bleef steeds Verwolde bewonen. Hij liet zijn jongste zoon Mr. Willem Francois Emile (1802-1849) al snel het beheer over Hondsdonk en de aangrenzende en eveneens in zijn bezit zijnde buitenplaats Lugtenburg voeren, daarmee tevens handelend naar de daartoe uitgesproken wens van zijn erf-oom (L.W.Ph.). Hij had in 1829 de buitenplaats verhuurd aan Otto Jan Herbert graaf van Limburg Stirum. In de jaren ervoor woonde de weduwe van zijn oom er nog. In 1842 verliet van Limburg Stirum de buitenplaats en betrok Mr. W.F.E. baron van der Borch, sinds 1839 gehuwd met jonkvrouw Henrica Paulina van der Heim (1804-1884), het huis. Vanaf 1843 werd begonnen met de uitvoering van de heraanleg van een groot deel van het park in landschapsstijl op basis van een bewaard gebleven ongesigneerd plan, dat op stilistische gronden aan Jan David Zocher jr. kan worden toegeschreven. De uitvoering van het plan gebeurde zoals gezegd vanaf 1843, waarbij in ieder geval bekend is dat het echtpaar van der Borch-van der Heim een grote rol bij deze uitvoering heeft gehad. Zo werd schuin aan de overzijde van het met solitaire boomgroepen toen zo aangelegde ruime weiland, dat vanuit het huis een groot perspectivisch zicht biedt, door mevrouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van der Borch de huidige boerderij in rustiek-neogotische trant ontworpen. In plaats van de ronde kom voor het huis met rechthoekige vijver aan weerszijden kwam de huidige guirlande-vormige vijverpartij van grote lengte tot stand, die in noordwestelijke richting doorliep en later met de Kruisvijver op Lugtenburg werd verbonden. Alhoewel deze aanleg door onder meer het wegvallen van boomgroepen slijtage-plekken vertoont, kan zij nog steeds een der fraaiste landschappelijke parken uit deze periode genoemd worden. In 1849, het jaar van overlijden van Mr. Willem Francois Emile, waren de werkzaamheden aan de nieuwe aanleg nog in volle gang. Zijn weduwe beheerde nadien de drie aaneensluitende buitenplaatsen Hondsdonk, Lugtenburg en Valkenberg. Vanaf 1860 werd het beheer van Hondsdonk overgenomen door haar zoon Paul. Hij en zijn moeder gingen door met de aanleg en ontginning. Op land- en tuinbouwtentoonstellingen verschenen regelmatig inzendingen van mevrouw van der Borch, die vele premies en oorkondes opleverden. Sinds deze tijd tot op heden is de parkaanleg niet meer veranderd. Wel werd echter sindsdien de traditie van bosaanplant en ontginning voortgezet.

WAARDERING

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG van Hondsdonk is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de harmonieuze wijze waarop parkdelen in 18de eeuwse formele stijl, vroeg landschappelijke stijl (circa 1800) en landschappelijke stijl in het midden der 19de eeuw tot het huidige concept zijn gesmeed;
- als relatief zeldzaam Brabants voorbeeld van een uit Nederlands gedachtengoed tot stand gekomen parkaanleg, waarbij landontginning voor bosexploitatie, landbouw en veeteelt nauw verweven was met het verfraaien van het landschap volgens de toenmalige tuinarchitectonische opvattingen over landschapsschoon;
- vanwege de gaafheid van het landschapspark uit het midden van de 19de eeuw, een der fraaiste in ons land;
- als beeldbepalende grondslag voor de overige complexonderdelen;
- vanwege ouderdom en gaafheid.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 521411

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 december 2002
Kadaster deel/nr 82640/169

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Ulvenhout AC Alphen-Chaam Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Ulvenhout

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Chaam G 969

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3: VAZEN BIJ OPRIT

Twee monumentale hardstenen vazen uit de eerste helft van de 18de eeuw op hardstenen rechthoekige sokkels met vakken. De vazen vertonen mythologische voorstellingen op de hals en zijn afgedekt door een deksel. Volgens de overlevering zouden de vazen in de 19de eeuw van de buitenplaats Bijdorp onder Voorschoten op Hondsdonk terecht zijn gekomen. Deze buitenplaats was eigendom geweest van de familie van der Hoeven, die verwant was aan de van der Heims. Een kadervoorstelling van een 18de eeuwse vogelvlucht van Bijdorp (Collectie Bodel Nijenhuis, Universiteitsbibliotheek Leiden) vertoont een vaas die grote overeenkomst laat zien met de vazen op Hondsdonk.

WAARDERING

De VAZEN BIJ DE OPRIT zijn in algemeen cultuurhistorisch opzicht van belang:

- vanwege de ouderdom en gaafheid;
- vanwege de ornamentele waarde;
- vanwege de beeldbepalende en ensemblewaarde.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521412

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 december 2002
Kadaster deel/nr	82640/181

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ulvenhout	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			969

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 4: VAZEN VOOR HET HUIS

Vier hardstenen diskusvormige vazen op sokkels in late Lodewijk XVI-stijl uit circa 1800. De vazen staan aan de voorzijde van het hoofdgebouw opgesteld en zijn waarschijnlijk in opdracht van Lucas W.P. baron van der Borch (1738-1820) op Hondsdonk gekomen. De vazen vertonen grote stilistische overeenkomst met de 'urn van de kolonel' (zie onderdeel 7).

WAARDERING

De VAZEN VOOR HET HUIS zijn van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom en gaafheid;
- vanwege de beeldbepalende en ensemblewaarde;
- vanwege de ornamentele waarde;
- als zeldzaam voorbeeld van een vermoedelijk voor de buitenplaats gemaakt ensemble, dat zich tot op heden op deze buitenplaats bevindt;
- als goed voorbeeld van tuinvazen in late Lodewijk XVI-stijl.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521413

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 december 2002
Kadaster deel/nr	82641/1

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ulvenhout	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			969

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 5: VAAS OP SOKKEL OP HET GRASVELD VOOR HET HOOFDGEBOUW

Platte ronde kelkvormige stenen vaas uit het begin van de 20ste eeuw met knorren op de buik op 18de eeuwse hardstenen naar onderen voluutvormig uitzwenkende sokkel in Lodewijk XVI-stijl.

WAARDERING

De VAAS OP SOKKEL OP HET GRASVELD VOOR HET HOOFDGEBOUW is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de gaafheid;
- vanwege de beeldbepalende en ensemblewaarde;
- vanwege de ornamentele waarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521414

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 december 2002
Kadaster deel/nr	82641/16

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ulvenhout	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			934

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 6: DUIVENTIL

Houten achtzijdige duiventil uit het begin van de 19de eeuw, onder achtzijdig zinken puntdak, waarvan de schilden aan de onderzijden iets uitzwenken. De til staat op een hoge door vier houten stijlen gestutte paal en wordt door vier houten schoren geschraagd. In vier zijden van de til zijn drie in een driehoeksverband geplaatste vliegopeningen aangebracht. De til staat aan de noordwestzijde van het grasveld voor het hoofdgebouw opgesteld.

WAARDERING

De DUIVENTIL is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als zeldzaam, authentiek en gaaf voorbeeld van vroeg 19de eeuwse landelijke bouwkunst;
- vanwege de beeldbepalende en ensemblewaarde;
- vanwege de ornamentele waarde;
- vanwege de ouderdom.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521415

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 december 2002
Kadaster deel/nr	82641/32

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ulvenhout	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			934

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 7: URN

Aan de rand van een wandelpad even terzijde van de westgrens van het grasveld voor het hoofdgebouw gesitueerde monumentale hardstenen urn op brede voetplaat, 'de urn van de kolonel' genaamd (naar Lucas W.P. baron van der Borch (1738-1820)). De urn, die uit circa 1800 dateert, is uitgevoerd in sobere Lodewijk XVI-stijl en stond oorspronkelijk in een westhoek van de parkaanleg. In verband met vandalisme werd de urn in het begin van de jaren '90 van de 20ste eeuw naar de huidige plek getransporteerd. De urn vertoont grote stilistische overeenkomst met de vier diskusvormige vazen voor het huis (zie onderdeel 4).

WAARDERING

De URN is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de beeldbepalende en ensemblewaarde;
- vanwege de ornamentele waarde;
- als zeldzaam voorbeeld van een vermoedelijk voor de buitenplaats gemaakt ensemble, dat zich tot op heden op deze buitenplaats bevindt;
- als goed voorbeeld van een tuinvaas in late Lodewijk XVI-stijl.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Monumentnummer*: 521416

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 december 2002
Kadaster deel/nr	82641/45

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ulvenhout	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			969

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 8: TWEE URNEN

Twee thans op het grasveld achter het hoofdgebouw opgestelde monumentale hardstenen urnen op brede voetplaat, identiek aan de 'urn van de kolonel' (zie onderdeel 7). De urnen, die uit circa 1800 dateren, zijn uitgevoerd in sobere Lodewijk XVI-stijl en stonden oorspronkelijk elders in de parkaanleg opgesteld.

WAARDERING

De TWEE URNEN zijn van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom en gaafheid;
- vanwege de beeldbepalende en ensemblewaarde;
- vanwege de ornamentele waarde;
- als zeldzaam voorbeeld van een vermoedelijk voor de buitenplaats gemaakt ensemble, dat zich tot op heden op deze buitenplaats bevindt;
- als goed voorbeeld van tuinvazen in late Lodewijk XVI-stijl.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521417

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 december 2002
Kadaster deel/nr	82641/51

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ulvenhout	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			969

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 9: BOERDERIJ ANNEX KOETSHUIS

Aan de rechterzijde van het hoofdgebouw iets naar achteren gesitueerde boerderij annex koetshuis, in zijn huidig aanzien uit 1852, maar met oudere en aan de achterzijde nieuwere bouwdelen. Het gebouw is op rechthoekige grondslag gezet, door een met oud-Hollandse pannen gedekt wolfsdak overkapt, wit gekalkt en eveneens van een zwarte voeting voorzien. Voor(noord-)zijde: aan weerszijden een dubbele halfronde toegangsdeur naar het koetshuis, met centraal een negenruits venster met luiken. Op de verdieping een zolderluik. Rechter gevel: aan de rechterzijde een half rond venster met gebogen spaakroeden op stahoogte, een mmeerruits venster en een dubbele deur. De vensters rechts van genoemde deur zijn, evenals de achtergevel van het complex, voor de bescherming van ondergeschikte betekenis. Linker gevel: aan de rechterzijde een reeks van vier halfronde vensters met gebogen spaakroeden, waarvan het tweede venster van links het bovenlicht van een deurpartij vormt. Deur vertoont geel zandloper-motief op een zwart fond, en centraal in het motief een witte bol met zandloper in rood. Links van de reeks vensters met deur een halfronde dubbele deur. De indeling van het gevelgedeelte links hiervan is voor de bescherming van ondergeschikte betekenis.

WAARDERING

De BOERDERIJ ANNEX KOETSHUIS is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom en gaafheid;
- vanwege ensemblewaarde;
- als goed voorbeeld van een in eenvoudig landelijke stijl opgetrokken koetshuis bij een buitenplaats.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Monumentnummer*: 521418

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 december 2002
Kadaster deel/nr	82641/70

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			714
Chaam	G			865

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 10: DIENSTWONING

Dienstwoning uit de laatste helft van de 18de eeuw op rechthoekige grondslag onder een met grijze pannen gedekt schilddak, lichtgrijs geschilderd en voorzien van een zwarte voeting. De woning staat aangegeven op de kaart van Van Steensel uit 1803. Oorspronkelijk betreft het een dubbelwoning. Rond 1960 na afbraak van een gedeelte aan de linkerzijde is de woning tot zijn huidige aanzien getransformeerd. De rechts van het midden gesitueerde toegangsdeur is de oorspronkelijke toegangsdeur van de voormalige rechter woning. Voor(west)gevel: even rechts van het midden de entree met halfroond bovenlicht met spaakroeden. Links hiervan twee en rechts een enkel vierruits venster met luiken. De luiken vertonen een geel zandloper-motief op een zwart fond met centraal in het motief een witte bol met zandloper in rood. De woning is gesitueerd aan de laan ten oosten van het grote aan de noordzijde van het hoofdgebouw gelegen weiland. Achter de woning een 19de eeuwse houten schuur, die, ondanks haar ornamentele waarde, vanwege haar ruïneuze staat voor de bescherming van ondergeschikte betekenis is.

WAARDERING

De DIENSTWONING is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de ornamentele en ensemblewaarde;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521419

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 december 2002
Kadaster deel/nr 82640/132

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Ulvenhout AC Alphen-Chaam Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Ulvenhout

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Chaam G 979

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 11 (Hondsdonkseweg 7): ORNAMENTELE BOERDERIJ IN PARKAANLEG

Een aan de noordwest-zoom van het ten noorden van het hoofdgebouw gelegen landschappelijke weiland gesitueerde ornamentele boerderij, in rustieke trant met neogotische details, in 1843 gebouwd naar ontwerp van Henrica Paulina van der Borch jonkvrouwe van der Heim (1804-1884). De boerderij heeft een grote beeldbepalende waarde in het gezicht vanuit de voorzijde van het hoofdgebouw over het weiland en in het blikveld tijdens de wandeling rondom dit weiland. De boerderij is gebouwd op rechthoekige grondslag, opgetrokken in geel gesausde baksteen, en overkapt door een rieten wolfsdak waarvan het lange schild naar het weiland toe een ruime overstek heeft en aan de zijkanten in een hoek schuin naar boven uitzwenkt. Centraal op het dak een rechthoekige bakstenen schoorsteen. De naar het weiland (oosten) gerichte lange gevel vertoont centraal drie vierruits spitsboogvormige vensters met bovenlicht met dubbele (centrale venster) en enkele vorktracering (vensters aan weerszijden). Aan weerszijden van dit ensemble een spitsboogvormig venster met dubbele vorktracering. Entree(west-)zijde: centraal aan de achterzijde de entree deur en aan weerszijden een meerruits venster met luiken. Rechter gevel: twee tweeruits vensters met luiken. Aan de linker gevel een deels tot de woning getrokken aanbouw (oorspronkelijk koestal) met in de noordgevel centraal een meerruits venster met aan weerszijden een half rond venster met spaakroeden. Op de verdieping een dakkapel met dubbel vierruits venster onder een in het hoofdschild opbollend rieten dakschild.

WAARDERING

De ORNAMENTELE BOERDERIJ IN PARKAANLEG is in algemeen cultuurhistorisch opzicht van belang:

- vanwege de grote ornamentele waarde;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de gaafheid;
- vanwege de beeldbepalende waarde.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Monumentnummer*: 521420

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 december 2002
Kadaster deel/nr	82641/87

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ulvenhout	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			979

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 12: SCHUUR BIJ ORNAMENTELE BOERDERIJ

Houten in horizontale delen opgetrokken schuur op rechthoekige grondslag onder thans met golfplaat (oorspronkelijk riet) gedekt schilddak. De schilden aan de korte (noord-, zuid-)gevels zwenken naar de noordelijke hoek boogvormig omhoog en bieden aan de onderzijde van deze gevels op deze wijze ruimte voor een houten dubbele deur. De oostelijke en westelijke dakschilden zwenken aan de uiteinden eveneens boogvormig omhoog en sluiten aldus aan op de dakschilden aan de korte zijden. Zuidgevel: rechts van de dubbele deur aan de zuidzijde drie halfronde vensters met spaakroeden. Noordgevel: links van de dubbele deur een halfrond venster (oorspronkelijk waarschijnlijk van spaakroeden voorzien).

WAARDERING

De SCHUUR BIJ ORNAMENTELE BOERDERIJ is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de ornamentale waarde;
- vanwege de ouderdom;
- als gaaf en authentiek voorbeeld van landelijke 19de eeuwse bouwkunst;
- vanwege de beeldbepalende en ensemblewaarde;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Monumentnummer*: 521421

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 december 2002
Kadaster deel/nr 82641/93

Woonplaats* Ulvenhout AC
Gemeente* Alphen-Chaam
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Ulvenhout
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Chaam
Sectie* G
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 977

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 13: BAKHUISJE

Rode bakstenen bakhuisje uit het midden van de 19de eeuw op rechthoekige grondslag onder met oud-Hollandse pannen gedekt zadeldak. Het huisje staat op het erf van de ornamentele boerderij.

WAARDERING

Het BAKHUISJE is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de doelmatige vormgeving;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Bijgebouwen kastelen enz.
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521422

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 december 2002
Kadaster deel/nr	82639/24

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			713
Chaam	G			711

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 14: BOERDERIJ MET SCHUUR

Rode bakstenen boerderij op rechthoekige grondslag onder met rode pannen gedekt zadeldak uit de tweede helft van de 19de eeuw. Voor(noord-)zijde: centraal de entree deur (zandloper-motief als bij onderdeel 10) met drieruits bovenlicht. Aan weerszijden en op de verdieping een vierruits venster met half rond bovenlicht met spaakroeden. De vensters zijn van luiken met beschilderd zandloper-motief voorzien. Rechter gevel: aan de linker zijde een vierruits venster met luiken met zandloper-motief. Linker gevel: aan de rechter zijde een tweeruits venster met luiken met zandloper-motief, links ervan een toegangsdeur als aan de voorzijde met aansluitend links een tweeruits venster met getoogde dubbele deur. Links van de boerderij een in horizontale delen opgetrokken houten schuur op rechthoekige grondslag onder met oud-Hollandse pannen gedekt zadeldak, waarvan het linker dakvlak een stuk is doorgetrokken. In de voor(noord-)zijde rechts een dubbele houten deur.

WAARDERING

De BOERDERIJ MET SCHUUR is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de doelmatige vormgeving;
- vanwege de ornamentele waarde;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521423

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 december 2002
Kadaster deel/nr	82639/32

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ulvenhout AC	Alphen-Chaam	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Chaam	G			954

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 15: VOORMALIGE BOSWACHTERSWONING

Rode bakstenen voormalige boswachterswoning (thans boerderij), op rechthoekige grondslag onder met oud-Hollandse pannen gedekt zadeldak. De woning werd in 1921 ten westen van de boerderij annex koetshuis (zie onderdeel 9) opgetrokken. De naar het hoofdhuis gekeerde gevel is van ornamentele waarde. Voor(oost-)gevel: centraal de deur (met zandloper-motief, als bij onderdeel 10) met half rond bovenlicht met gebogen spaakroeden, met aan weerszijden en op de verdieping een tweeruits venster met luiken (zandloper-motief) en half rond bovenlicht met gebogen spaakroeden. In de rechter gevel een venster met vierruits bovenlicht en met luiken (zandloper-motief). In de topgevel aan de achterzijde een enkelruits venster met half rond enkelruits bovenlicht. Aansluitend aan de achterzijde een aanbouw en grote schuur, die voor de bescherming van ondergeschikte betekenis zijn.

WAARDERING

De VOORMALIGE BOSWACHTERSWONING is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- als goed voorbeeld van een bij een historische buitenplaats behorende boswachterswoning uit de jaren '20 van de 20ste eeuw;
- vanwege de ornamentele en ensemblewaarde;
- vanwege de doelmatige vormgeving.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument